

NOG OOSTENDSE (KIJK)BOEKEN OPNIEUW BEKEKEN

door Norbert HOSTYN

In januari 2002 publiceerden we in dit tijdschrift een bijdrage onder deze titel minus het woord "nog". Raymond Vancraeynest zorgde intussentijd voor verheldering (2002/57) bij een uiterst intrigerende foto. We zorgen nu voor een vervolg. "Kijk" van "kijkboeken" staat nu tussen haakjes in de titel omdat enkele van de besproken publicaties veel rijker zijn dan beeldmateriaal alleen. Toch is het ons hier vooral te doen om de iconografische waarde van de afbeeldingen in de besproken boekwerken.

Vele duidingen bij namen bevatten informatie die nu misschien nog evident en dus overbodig lijken maar dit binnen 10 à, 20 jaar niet meer zullen zijn.

Willy Van den Bussche, De zee en het vissersvolk gezien door fotograaf Maurice Antony (1883-1963), Jabbeke (Provinciaal Museum Constant Permeke), 1981.

"E ploate of e kabeljauw, dat is mien leven..."

Het Provinciaal Museum Constant Permeke bracht op initiatief van conservator Willy Van den Bussche jarenlang tentoonstellingen die gerelateerd waren aan de figuur van Constant Permeke. Zo was er een retrospectieve over zijn vader Henri Permeke, en ook één over een dicht familielid, Maurice Antony. Dit was in de zomer van 1981. De tentoonstelling focuste op één aspect van fotograaf Antony, dat waarin de parallellen met Constant Permeke het grootst waren: de wereld van de Oostendse visserij. De catalogus met schitterende reproducties op ware grootte (t.z.z. het klassieke formaat van een Antony-foto), kende een echt succes. Vele catalogi eindigden versneden, als losse fotos in kadertjes. Nu is ze een gezocht collectors-item.

Er is dit boek, en er is tevens de catalogus "*Maurice en Robert Antony, ooggetuigen*" (Venetiaanse Gaanderijen, 1998). Maar een echt uitgebreid, royaal kijkboek met het oeuvre van Antony is er nog niet. Vooralsnog onbetaalbaar wegens de hoge reproductierechten.

Zo zien we dat ook de medaille van het beeldrecht (tot 70 jaar na overlijden van de kunstenaar/fotograaf) twee zijden heeft: royale inkomsten via de rechten voor de erven versus een rem op bredere naambekendheid van een groot fotograaf via een degelijk fotoboek dat juist door de rechten onbetaalbaar wordt in ons kleine taalgebied. Wet/geld versus hart/idealisme. Een onvermoed stuk patrimonium blijft zo voor velen gesloten. En daar is de faam van een fotograaf en deze in het bijzonder dan weer niet mee gediend.

Ook "*Antony en het Vissersvolk*" toont slechts het topje van de ijsberg, alleen nog maar van de maritieme foto's van Antony.

Een verdwenen wereld van visserij en kleurrijke figuren doemt voor ons op : garnaalkruiers (39), nettenbreisters (42), strandvissers (39, 40), vislossers (4, 33), visserboten van weleer : O.60 (17), O.88 (17), P.93 (8) Een sterke foto is die van de storm van 14 augustus 1930 (38). Vol nostalgie is deze van de vismarkt (10). Oude gebruiken zoals het inzetten van hondenkarren (30, 31) herinneren ons aan tijden zonder GAIA.

Willy Van den Bussche's "*De zee en het vissersvolk gezien door fotograaf Maurice Antony*" bevindt zich in het fonds "Ostendiana" van de Sted. Openbare Bibliotheek Kris Lambert en in de Cultuurbibliotheek van de Provincie.